

Uppföljning Gemensam granskning 2025 – Välfärdsbrott

Funktionsstödsnämnden

Innehållsförteckning

Inledning	3
Gemensam granskning - välfärdsbrott	4
Risk: Välfärdsbrottslighet.....	4
Granskning: Välfärdsbrottslighet	4
Välfärdsbrottslighet	5
Hur arbetar nämnden i stort med att motverka välfärdsbrottslighet?	5
Vilka risker inom de områden som handlingsplanen omfattar (enskilda, företag och föreningar, inköp och upphandling, otillåten påverkan och interna oegentligheter) har nämndens verksamheter identifierat och hanterat sedan handlingsplanen beslutades 2020?	6
Hur har nämndens arbete inom området med att motverka välfärdsbrott utvecklats sedan handlingsplanen beslutades 2020?	6
Hur delar nämndens verksamheter information med andra nämnder, myndigheter och andra relevanta aktörer kopplat till frågor som rör välfärdsbrott?	7
Hur inhämtar nämndens verksamheter information från andra nämnder, myndigheter och andra relevanta aktörer kopplat till frågor som rör välfärdsbrott?	7
Vad upplever nämnden som de stora utmaningarna i arbetet med att förebygga välfärdsbrott?	8
Med vilka och hur samverkar nämnden med andra nämnder, myndigheter och andra relevanta aktörer i arbetet med att förebygga, kunskapsutveckla och kontrollera	8
Med vilka andra nämnder, myndigheter och andra relevanta aktörer ser nämnden ett behov av att utveckla samverkan i arbetet med att förebygga, kunskapsutveckla och kontrollera	8
Vilka funktioner/verksamheter inom nämndens uppdrag har identifierats som särskilt betydande i arbetet med att motverka välfärdsbrottslighet?	9
Hur skattar nämnden sammantaget det egna arbetet med att motverka välfärdsbrottslighet?	9

Inledning

Enligt beslut i kommunstyrelsen 2024-11-27 (STK-2024-1428) ska en granskning avseende välfärdsbrott genomföras under 2025.

Granskningen återskänks till kommunstyrelsen senast 31 maj 2025.

Självskattningen visar att nämnden arbetar inom flera olika områden för att motverka välfärdsbrottlighet. Ett utvecklingsarbete har också skett, särskilt inom Kontrollfunktionen som arbetar med att motverka välfärdsbrott inom utförandet av personlig assistans.

Nämnden ser att ett fortsatt utvecklingsarbete behövs och har identifierat förslag på förbättringsåtgärder.

Förslag på förbättringsåtgärder på förvaltningsnivå

Säkerställa att rätt kompetens finns i förvaltningen när granskning görs av föreningar.

Förenkla för personer utanför förvaltningen att göra anmälningar när det gäller oegentligheter inom personlig assistans.

Utveckla leverantörs- och avtalsuppföljning.

Utöka kontrollfunktionen med kompetens från HR-avdelningen.

Förslag på förbättringsåtgärder på kommungemensam nivå

Ta fram gemensam checklista för de nämnder som har organisationsbidrag för att göra en objektiv bedömning vid kontroll av föreningar som söker organisationsbidrag.

Kravkatalog för Malmö stad för att ställa rätt krav vid upphandling för att motverka välfärdsbrottlighet.

Gemensamma kompetenshöjande insatser för stödfunktioner som arbetar för att motverka välfärdsbrottlighet.

Möjlighet till spendanalys-verktyg kan förenkla kontroll av avtalstrohet och identifiering av svinn.

Gemensam granskning - välfärdsbrott

Risk: Välfärdsbrottslighet

Beskrivning av risk

Risk för att kommunen betalar ut pengar på felaktiga grunder, på grund av bristande riskmedvetenhet utifrån att området är brett och komplext, vilket leder till såväl ekonomisk skada som förtroendeskada.

Granskning: Välfärdsbrottslighet

Syfte med granskningen:

Syftet med granskningen är att undersöka om Malmö stad - stadens förvaltningar och bolag - har ett ändamålsenligt arbete för att motverka välfärdsbrottslighet.

Omfattning/avgränsning:

Granskningen omfattar Malmö stads nämnder, och helägda bolag i tillämpliga delar.

Granskningsmetod:

Granskningen genomförs genom allmänna och specifika frågor om nämndernas arbete med att motverka välfärdsbrottslighet, kompletterat med en mindre självskattning. Granskningsanvisning finns som separat dokument.

Välfärdsbrottslighet

Hur arbetar nämnden i stort med att motverka välfärdsbrottslighet?

Nämnden arbetar främst med att motverka välfärdsbrottslighet inom områdena inköp och upphandling, informationssäkerhet, organisationsbidrag, rekrytering, otillåten påverkan samt kontrollfunktion för granskning av utförare inom personlig assistans.

Syftet med kontrollfunktionen är att säkerställa att brukare får den assistans de beviljats och att motverka oegentligheter. Funktionen arbetar löpande med att upptäcka och förebygga välfärdsbrott genom att varje månad genomföra stickkontroller. Beroende på typ av oegentlighet kan utredning leda till kontakt med bolag, brukare, assistenter, företrädare med flera samt omprövning av beslut, återkrav, stoppade utbetalningar, anmälan till polis, Försäkringskassa eller Inspektionen för vård och omsorg (IVO).

Nämnden gör daglig genomgång av utbetalningar till leverantörer via Ekot enligt stadens rutiner. I samband med kontrollen görs stickprov. Exempel på stickprov är kontroll av avvikande leverantörer. Vid kontakt med ekonomiavdelningen i samband med, direktupphandling uppmanas beställaren att meddela om inköpet ska göras av ny leverantör som då kan kontrolleras. Vid kontroll används stadens system Betalkontroll. Kontroll när en ny leverantör läggs in i systemet görs av Redovisningsenheten, som är en gemensam för funktionsstödsnämnden och hälsa-, vård- och omsorgsnämnden.

Funktionsstödsnämnden betalar varje år ut organisationsbidrag på 14 miljoner kronor. Det finns riktlinje för bidragsgivning inom funktionshinder- och äldreområdet, som säger att granskning ska göras vid förekommen anledning. Vid mindre avvikelse ska föreningen få möjlighet att göra rättelse. Kontroll görs hos Skatteverket för att se om föreningen har någon skuld. Kontroll görs också för att se om föreningen har skuld till Malmö stad. Bedömning från fall till fall om eventuell skuld påverkar möjligheten att få bidrag.

För att förstärka arbetet med välfärdsbrottslighet kommer ytterligare en resurs att tillsättas under hösten 2025.

Vilka risker inom de områden som handlingsplanen omfattar (enskilda, företag och föreningar, inköp och upphandling, otillåten påverkan och interna oegentligheter) har nämndens verksamheter identifierat och hanterat sedan handlingsplanen beslutades 2020?

Nämnden har identifierat risker inom de områden som granskningen omfattar.

Nämnden behöver arbeta mer med uppföljning utifrån handlingsplanen för att upptäcka felaktigheter när det gäller avtal.

Det finns en risk att föreningar får bidrag för samma sak från olika förvaltningar i Malmö stad. Det saknas systematik i kontroller av föreningar som ansöker om bidrag från flera nämnder. Kompetensen hos granskare gällande föreningsekonomi behöver också ses över eller kompletteras av sakkunniga i förvaltningen.

Risker kring våld och hot i arbetet har identifierats.

När det gäller kontrollfunktionen för att motverka välfärdsbrott inom personlig assistans så har risk kring bisyssla uppmärksamats utifrån Malmö stads handlingsplan.

Hur har nämndens arbete inom området med att motverka välfärdsbrott utvecklats sedan handlingsplanen beslutades 2020?

Malmö stads nya avtalssystem, som funktionsstödsförvaltningen går in i i maj, kommer ge bättre förutsättningar för avfallshantering. I förvaltningen finns också en högre kompetens kring inköpsprocessen och tid att arbeta med frågorna sedan tjänsten som inköpssamordnare tillsattes.

En samordnare är tillsatt med ett bredare uppdrag och ett övergripande perspektiv kring organisationsbidrag. Ett utvecklingsarbete planeras där insatser för att motverka välfärdsbrottslighet ingår.

En rutin för våld, hot, första hjälpen och krisstöd är framtagen. Rutinen instruerar arbetsplatser att identifiera och åtgärda risker för våld, hot, otillåten påverkan.

Kontrollfunktionen arbetar ständigt med att försöka hitta nya sätt att kontrollera för att ligga steget före de som försöker utnyttja systemen. I projektform bedrivs arbete med crime profiling, en metod med syfte att systematiskt kunna hitta felaktigheter i systemet.

Hur delar nämndens verksamheter information med andra nämnder, myndigheter och andra relevanta aktörer kopplat till frågor som rör välfärdsbrott?

Information delas i nätverk inom Malmö stad, andra kommuner och myndigheter som Försäkringskassan och IVO. Exempelvis finns nätverk för de förvaltningar som betalar ut bidrag till föreningar, inköpssamordnare och HR-nätverk.

Funktionsstödsnämnden och Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden delar på Redovisningsenheten, som också utför kontroller när det gäller fakturahantering och kontroll av leverantörer.

Kontrollfunktionen har ett samarbete med Försäkringskassans kontrollgrupp för att prata om metodik, vad som varit uppe i rätten. Sekretessgränser försvårar utbyte när det gäller individärenden då utbyte av uppgifter kräver samtycke från den enskilde. Det är vanligt att samtycke inte ges.

Det skulle vara bra med informationsutbyte i större utsträckning med andra kommuner.

Hur inhämtar nämndens verksamheter information från andra nämnder, myndigheter och andra relevanta aktörer kopplat till frågor som rör välfärdsbrott?

Funktionsstödsnämnden och försäkringskassan delar viss information, som beslut om beviljad/avslagen insats gällande personlig assistans. Försäkringskassan har också en bestämmelse som ger dem rätt att begära information från funktionsstödsnämnden om individer om uppgifterna är av betydelse.

Funktionsstödsnämnden anmäler till IVO om en utförare inom personlig assistans anses olämplig.

Vad upplever nämnden som de stora utmaningarna i arbetet med att förebygga välfärdsbrott?

Vid direktupphandling kan det vara svårt att förebygga fel då information ofta kommer för sent till ekonomiavdelningen för att inköp ska kunna förhindras. Det förekommer ibland även brist på kompetens vid inköp.

Kontrollfunktionen upplever att det inte finns en tydlig väg in för dem som inte är anställda att anmäla misstanke om oegentlighet. Det saknar också digitala verktyg att hantera stora mängder data och på så sätt upptäcka felaktigheter.

Med vilka och hur samverkar nämnden med andra nämnder, myndigheter och andra relevanta aktörer i arbetet med att förebygga, kunskapsutveckla och kontrollera

Nämnden samverkar med Länsstyrelsen, Skånes kommuner och regioner (SKR), Försäkringskassan, Skatteverket, och andra kommuner. Internt sker samverkan med andra förvaltningar, Upphandlingsenheten på stadskontoret och Redovisningsenheten.

Med vilka andra nämnder, myndigheter och andra relevanta aktörer ser nämnden ett behov av att utveckla samverkan i arbetet med att förebygga, kunskapsutveckla och kontrollera

Kontrollfunktionen ser ett behov av att utveckla samverkan med IVO och Polisen kring det förebyggande arbetet och kompetenshöjande insatser.

Områden kopplade till välfärdsbrott inom HR kan lyftas i större utsträckning i befintliga HR-nätverk och processnätverk.

Vilka funktioner/verksamheter inom nämndens uppdrag har identifierats som särskilt betydande i arbetet med att motverka välfärdsbrottslighet?

Inom nämnden är kontrollfunktionen och verksamheter som gör inköp betydande, liksom chefer genom sitt ansvar vid attestering av fakturor, rekrytering, bisysslor och direktupphandling.

Malmö stad är också betydande genom gemensamma åtgärder, som det nya avtalssystemet och beställarorganisationen vilka ger möjlighet till bättre kontroll och systematik.

Hur skattar nämnden sammantaget det egna arbetet med att motverka välfärdsbrottslighet?

Nr	Självskattning	Tillfredsställande	Förbättrings område	Ej tillfredsställande
1	Övergripande		x	
2	Förebygga		x	
3	Kunskapsutveckla		x	
4	Samverka		x	
5	Kontrollera		x	